

Eiropas Lauku Parlamenta politikas rekomendācijas 2019.gada decembrī

Lauku teritorijas Eiropai ir ārkārtīgi svarīgas. Tās aptver 80% ES teritorijas, tajās dzīvo aptuveni 57% iedzīvotāju, un tās saražo vairāk nekā 46% no Bruto pievienotās vērtības (EP rezolūcija 2018). Lauku teritorijas nodrošina pārtiku, kokmateriālus, šķiedrvielas, ūdens un minerālvielas, kas mums visiem ir nepieciešamas. Gudra un daudzveidīga lauku ekonomika ir iespēja, un visās Eiropas lauku teritorijās ir jāveic pasākumi klimata pārmaiņu mazināšanai, seku novēršanai un bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai.

Lauku iedzīvotāji ir pelnījuši tādu pašu dzīves kvalitāti kā tie, kas dzīvo pilsētās. Kamēr daži lauku reģioni atrodas izdevīgās pozīcijās, citi cieš no ierobežotas un vienveidīgas ekonomiskās aktivitātes, jauniešu aizplūšanas, pakalpojumu pieejamības samazināšanās, nabadzības un iedzīvotāju sociālās atstumtības. Šīm teritorijām ir nepieciešams pastāvīgs darbs pie reģionālās un lauku attīstības sekmēšanas, tostarp spēcīgs atbalsts mazajiem lauksaimniekiem un vietējo ekonomiku dažādošanai. Daudzām attālām, mazapdzīvotām vai kalnainām teritorijām ir nepieciešams specifisks atbalsts.

Lauku kopienas visa Eiropā vēlas un spēj uzņemties iniciatīvu, lai stiprinātu savu vietējo ekonomiku un sociālās struktūras. Tādejādi tās var sniegt nepieciešamo ieguldījumu stratēģijas "Eiropa 2020" mērķiem par gudru, ilgtspējīgu un integrējošu izaugsmi. Laikā, kad identificēta atsvešināšanās starp ES un tās iedzīvotājiem, lauku kopienas var palīdzēt spēcīnāt novājināto saikni. Vienlaikus tām ir nepieciešams atbilstošs nacionālo valdību atbalsts.

Eiropas Lauku parlamenta (ELP) ierosinājumi balstīti LESD (Līgums par ES darbību) 174.pantā, 2019. gada ELP manifestā un Kandas (Spānijā) izstrādātajā iedzīvotāju deklarācijā.

ELP aicina izstrādāt Lauku attīstības programmu visai Eiropas lauku teritorijai, īpašu uzmanību pievēršot mazāk attīstītajām lauku teritorijām, balstoties uz ciešu sadarbību starp ES, nacionālajām valdībām, lauku un pilsētu iedzīvotājiem. Lauku teritoriju iedzīvotāji un NVO ir jāuzskata par pilnvērtīgu risinājuma daļu. ES institūcijām ir ciešāk jāsadarbjas savā starpā.

ES deleģējusi 2021.-2027. gadam nacionālajām valdībām ņemt vērā lauku attīstības starpsektoriālo raksturu un būt iekļaujošām politikas veidošanā, plānošanā un finansējuma pārdalē. Sektoriālā domāšana ir jāaizstāj ar starpsektoriālo pieeju.

KLP un citas programmas

ELP aicina:

- Saskaņot Kopējo lauksaimniecības politikas (KLP), reģionālā, sociālā un zivsaimniecības un jūrlietu fondu regulējumus.
- Iekļaut ELFLA Kopīgo noteikumu regulā.
- Iezīmēt budžetu 8.tematiskajam mērķim par dinamiskām lauku teritorijām ierosinātajos KLP stratēģiskajos plānos (integrētai teritoriālajai attīstībai).
- Integrēt lauku jautājumus ERAF un ESF.
- Turpināt atbalstu Kohēzijas fondiem, ietverot ekonomiski novājinātu reģionu spēcīnāšanu.

- **Palielināt 2. pilāram** atvēlēto KLP **finanšu līdzekļu daļu**, īpašu uzmanību pievēršot lauku ekonomikas sekundāro un terciāro nozaru stiprināšanai, kā arī pakalpojumu pieejamības nodrošināšanai un infrastruktūras uzlabošanai lauku teritorijās.
- Paredzēt regulējumu **vienkāršošanu** (piemēram, vienkāršotas izmaksas vietēja līmeņa projektiem), kas palīdzētu ierēdņiem, vietējām rīcības grupām un atbalsta saņēmējiem; kā arī sasniegto **sociālo rādītāju un ietekmes nozīmības atzīšanu** kā būtisku ilgtermiņa ieguldījumu ciemu, kopienu un lauku teritoriju attīstībā.
- Izstrādāt 2021.-2027.gada plānošanas programmu ES un nacionālā līmenī, kas **atbalstītu vietējās stratēģijas** ar viediem ekonomiskiem, sociāliem un vides risinājumiem, piemēram, integrētas stratēģijas attiecībā uz bioloģisko daudzveidību, enerģētiku un klimatu.
- Padarīt Fondu programmas (ESF, Apvārsnis u.c.) iekļaujošākas iedzīvotājiem un NVO.

LEADER un viedie ciemi

ELP pieprasa

- Atbalstu **sabiedrības virzītai vietējai attīstībai** (SVVA) un pilsoniskās sabiedrības organizāciju aktīvai iesaistīšanai lēmumu pieņemšanā par lauku attīstību un programmu īstenošanā.
- **Paplašināt viedo ciemu programmu**, iekļaujot visa veida inovācijas, un atzīt nozīmīgo mazo pilsētu lomu inovāciju ieviešanā Eiropas lauku reģionos.
- **Spēcināt LEADER lomu** kā neaizstājamu veidu Eiropas un nacionālā finansējuma ieguldīšanai atbilstoši katras teritorijas specifiskajām vajadzībām, kas apvieno publiskā, privātā un pilsoniskā sektora enerģiju un resursus. Vietējām rīcības grupām jāsniedz iespēja turpināt SVVA pieeju, iekļaujot finanses no dažādiem Eiropas un nacionālajiem fondiem, kā arī radot elastīgākus un autonomiju veicinošākus apstākļus šo fondu apgūšanai.
- **Iezīmēt un norobežot līdzekļus tieši sabiedrības virzītai inovācijai** caur viedo ciemu pieeju visos VRG administrētajos fondos, un, kur tas nav iespējams, caur aktīvām nacionālām lauku iedzīvotāju organizācijām, īpaši aktivizēšanas un kapacitātes celšanas aktivitātēm.

Tematiskie un citi jautājumi

ELP aicina

- Veicināt darba vietu saglabāšanu/radīšanu saimniecībās un atbalstīt sadarbību starp **mazajām saimniecībām**.
- Saglabāt un spēcināt atbalsta mehānismus **uzņēmējdarbībai lauku teritorijās**.
- Pievērst pastiprinātu uzmanību **jaunu cilvēku vajadzībām lauku teritorijās**, kā arī atbalstam jaunajiem lauksaimniekiem un jaunajiem uzņēmējiem, kuri var kļūt par pārmaiņu nesējiem laukos.
- Palielināt investīcijas rīcībām **klimata pārmaiņu** novēršanai un to seku samazināšanai reģionos, un atzīt lielo ietekmi, ko lauku teritorijas varētu iegūt atjaunojamo enerģiju ražošanā, aprites ekonomikas un bioekonomikas veicināšanā, tādējādi nodrošinot **dabas resursu aizsardzību** ilgtermiņā: šiem ir jābūt obligātiem aspektiem lauku attīstības programmās.
- Piedāvāt plašāku **kapacitātes celšanas, tīklošanās un apmaiņu programmu** starp iesaistītajām pusēm vietējā līmenī un valdībām visās Eiropas valstīs, tostarp Eiropas Lauku attīstības tīkla (ENRD

Co-funded by the
Europe for Citizens Programme
of the European Union

vai LA) turpināšanu un programmas Erasmus + paplašināšanu, lai tajā iekļautu visus lauku attīstībā iesaistītās puses.

- Paātrināt pievienošanās procesu vai sniegt oficiālu atbalstu **Dienvideiropas valstīm**, izmantojot spēcīgas lauku attīstības programmas, tai skaitā, LEADER. Lauku attīstības pārstāvjiem šajās valstīs vajadzētu nodrošināt iespēju pilnvērtīgi piedalīties starptautiskos tīklošanās un pieredzes apmaiņas programmās ar ES dalībvalstīm.
- Atbalstīt AKIS (Lauksaimniecisko zināšanu un inovācijas sistēmas) pārveidošanai plašākā starpnozarē ARKIS (Lauksaimniecības un lauku zināšanu un informācijas sistēmā).